

Голові разової спеціалізованої вченої
ради Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна
професору **Володимиру БУЛЬБИ**
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022

ВІДГУК

офіційного опонента

доктора юридичних наук, доцента Мех Юлії Володимирівни на дисертаційну
роботу Малько Наталії Олександрівни «Механізми формування і реалізації
публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 –
«Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне
управління та адміністрування»

Обґрунтування вибору теми дослідження.

Дисертаційне дослідження Малько Наталії Олександрівни присвячене
вирішенню наукового завдання, що має значну актуальність для сучасної
України. Це зумовлено загостренням соціальних проблем, трансформацією
суспільних відносин та новими викликами, що постали перед державою,
зокрема в умовах воєнного стану.

Проблема попередження дитячої та підліткової злочинності, що
традиційно перебуває на перетині інтересів права, соціології, педагогіки та
публічного управління, в умовах сьогодення набуває нового, стратегічного
виміру. Масштабна психологічна травматизація дітей, руйнування інституту
сім'ї, вимушене внутрішнє переміщення мільйонів осіб, погіршення
соціально-економічних умов та фізичне знищення освітньої інфраструктури
створюють токсичне середовище, що каталізує девіантну поведінку серед
дітей та підлітків.

Поєднання наслідків війни з глобальними викликами, такими як

цифровізація та поява нових форм онлайн-ризиків, сформувало абсолютно новий та складний ландшафт загроз. Це вимагає від науки публічного управління не інкрементальних покращень, а розробки принципово нової, комплексної та адаптивної архітектури публічної політики. Саме на вирішення цього надскладного завдання і спрямована представлена до захисту дисертаційна робота.

Значущість обраної тематики також підтверджується її зв'язком із науково-дослідною діяльністю Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна в межах наукової теми «Реалізація державної соціальної політики органами місцевого самоврядування в умовах децентралізації» (номер державної реєстрації 0120U105741).

Загальна характеристика дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота має класичну структуру і складається з анотацій українською та англійською мовами, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

У першому розділі дисертантка закладає теоретико-методологічний фундамент дослідження. Здійснено систематизацію поняттєво-термінологічного апарату, що є важливим для уніфікації термінології в науці публічного управління. Проведено системний огляд стану наукової розробки проблеми, що дозволило ідентифікувати наявні прогалини. Ключовим результатом розділу є визначення сутності та структурних компонентів механізмів формування і реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності.

У другому розділі проведено комплексний аналіз функціонування зазначених механізмів у сучасних умовах. Детально проаналізовано організаційно-правовий механізм на національному рівні, виявлено його сильні та слабкі сторони. Особливу цінність має дослідження специфіки превентивної діяльності на місцевому рівні в умовах воєнного стану на прикладі м. Харкова, що дозволило виявити реальні виклики та адаптивні

практики. Застосування порівняльно-правового методу при вивченні зарубіжного досвіду дало змогу ідентифікувати релевантні для України моделі та інструменти.

У третьому розділі представлено авторські розробки, що мають прикладний характер. На основі аналізу пріоритетних викликів обґрунтовано концептуальну модель системи механізмів превенції, яка є центральним елементом наукової новизни. Окремо досліджено роль та функції організацій громадянського суспільства, що підкреслює важливість міжсекторної взаємодії для підвищення ефективності публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності. Розділ містить конкретні, аргументовані пропозиції щодо вдосконалення системи ювенальної превенції в Україні.

Оформлення дисертації повністю відповідає вимогам, що висуваються до дисертаційних робіт відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Ознайомлення з дисертацією дає всі підстави стверджувати, що вона є завершеною, самостійно виконаною науковою працею, яка характеризується високим ступенем обґрунтованості, логічною послідовністю та внутрішньою цілісністю. Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані авторкою, належним чином аргументовані та спираються на міцний теоретичний фундамент, глибокий аналіз емпіричних даних та коректне застосування сучасної методології наукового пізнання.

Методологічний інструментарій дисертації є адекватним поставленим меті та завданням. Авторка продемонструвала вільне володіння та доцільне застосування як загальнонаукових (системний, історичний, діалектичний), так і спеціальних методів дослідження (порівняльно-правовий, структурно-функціональний, інституційний аналіз), що забезпечило всебічність, повноту та об'єктивність отриманих результатів.

Найвагоміші наукові результати, що містяться в дисертації.

Дисертаційна робота Н. О. Малько містить низку положень, що характеризуються науковою новизною. Ці результати вирішують актуальне наукове завдання, що полягає в обґрунтуванні механізмів формування і реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності та розробці рекомендацій щодо їх удосконалення.

На думку офіційного опонента серед них найбільш вагомими є:

1. Розроблення цілісної концептуальної моделі системи механізмів формування і реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності. На відміну від існуючих фрагментарних підходів, ця модель є інструментом для досягнення системної узгодженості, долаючи хронічну проблему інституційної роз'єднаності. Її новизна полягає в інтеграції кількох рівнів аналізу.

2. Удосконалення типології моделей публічної політики у сфері ювенальної превенції. Виділення концептуальних (соціально-реабілітаційна, кримінально-юстиційна, відновно-комунітарна) та змішаних моделей збагачує інструментарій порівняльно-правового аналізу та перетворює вивчення іноземного досвіду з простого копіювання окремих практик на усвідомлений стратегічний вибір траєкторії розвитку системи ювенальної юстиції України.

3. Наукове обґрунтування ролі організацій громадянського суспільства як чинника підвищення ефективності публічної політики. Авторка перейшла від загальних декларацій про партнерство до чіткого визначення та систематизації специфічних функцій, які виконують різні типи ОГС, що створює теоретичну базу для їхньої інституційної підтримки та інтеграції в державні та місцеві стратегії.

4. Прикладна деталізація ролі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у структурі механізмів формування і реалізації публічної політики, зокрема, застосування інструментів аналізу даних для раннього виявлення ризиків, мобільних додатків для підтримки дітей та їхніх батьків, комунікаційних платформ для ефективної взаємодії суб'єктів

превенції.

Практичне значення одержаних результатів.

Практична цінність дисертаційного дослідження Н. О. Малько є беззаперечною та підтверджується відповідними довідками про впровадження. Розроблені авторкою науково обґрунтовані рекомендації можуть бути використані органами державної влади, органами місцевого самоврядування та організаціями громадянського суспільства для підвищення ефективності запобігання правопорушенням серед неповнолітніх.

Зокрема, результати дослідження вже знайшли застосування в роботі:

- Савинської селищної військової адміністрації в рамках діяльності Робочої групи з громадської безпеки та соціальної згуртованості щодо запобігання дитячій злочинності на деокупованих територіях в умовах правового режиму воєнного стану;
- Департаменту служб у справах дітей Харківської міської ради під час підготовки та впровадження Плану спільних заходів, розробки навчальних семінарів і тренінгів для працівників, а також підготовки інформаційно-просвітницьких матеріалів для закладів освіти;
- Регіонального центру підвищення кваліфікації Київської області при проведенні всеукраїнських науково-практичних семінарів та під час розроблення навчальних програм і методичних матеріалів для підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.

Впровадження результатів у діяльність настільки різних за функціями та масштабом інституцій – від органу державного управління на деокупованій території до департаменту великого міста та регіонального навчального центру – є свідченням адаптивності, гнучкості та практичної універсальності запропонованої авторкою концептуальної моделі та рекомендацій. Це доводить, що робота має не лише теоретичну, але й значну прикладну цінність для реформування системи ювенальної превенції в Україні.

Повнота викладу результатів дисертації в опублікованих працях та

апробація.

Основні положення, наукові результати та висновки дисертаційного дослідження повною мірою висвітлені в опублікованих працях здобувачки та пройшли належну апробацію в науковому середовищі. За темою дисертації опубліковано 10 наукових праць, з яких 5 статей у наукових фахових виданнях України та 5 тез доповідей у матеріалах міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій. Кількість та якість публікацій повністю відповідають вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, та свідчать про достатню апробацію та обговорення результатів дослідження науковою спільнотою.

Дотримання академічної доброчесності

Аналіз тексту дисертації та наукових публікацій Н. О. Малько не виявив порушень академічної доброчесності, елементів фальсифікації чи фабрикації тексту.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації

При загальній позитивній оцінці дисертаційної роботи, її наукової новизни та практичної значущості, варто відзначити декілька аспектів, які мають дискусійний характер і можуть стати предметом для наукової полеміки та напрямами для подальших досліджень авторки.

1. Запропонована цілісна концептуальна модель міжвідомчої координації є теоретично обґрунтованою та логічною. Водночас, робота могла б виграти від більш детального аналізу практичних стратегій подолання глибоко вкоріненої інституційної інерції та «відомчого егоїзму», що є однією з ключових перепон на шляху до ефективної співпраці в системі публічного управління України. Розробка конкретних механізмів мотивації та відповідальності за міжвідомчу взаємодію могла б стати плідним напрямом для майбутніх наукових розвідок.

2. У дисертації слушно наголошується на необхідності вдосконалення організаційно-правового механізму та посилення міжвідомчої координації. З точки зору адміністративного права, було б доцільно у

подальших розвідках більш детально дослідити конкретні адміністративно-процедурні аспекти функціонування міждисциплінарних команд на місцевому рівні. Зокрема, потребують глибшого аналізу питання юридичного статусу їхніх рішень, механізмів вирішення міжвідомчих спорів та адміністративної відповідальності посадових осіб за неналежне виконання спільних планів превентивних заходів.

3. У роботі обґрунтовано роль широкого кола суб'єктів у системі превенції. Водночас, на нашу думку, варто було б приділити більше уваги аналізу повноважень та практики Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини як важливого інституту парламентського контролю за дотриманням прав дитини у конфлікті з законом.

4. Висновки до розділів роботи є чіткими та добре сформульованими. Проте, для ще більшої аргументаційної переконливості, було б доцільно більш виразніше простежити зв'язок між висновками кожного розділу та конкретними пунктами наукової новизни, заявленими у вступі, що посилює демонстрацію цілісності авторського задуму.

Слід наголосити, що висловлені зауваження мають виключно дискусійний характер, жодним чином не зменшують наукової та практичної цінності виконаної роботи, а лише підкреслюють її багатогранність та потенціал для подальших наукових пошуків.

Загальні висновки.

Представлена дисертаційна робота Малько Наталії Олександрівни на тему «Механізми формування і реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності» що подана на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування», є завершеною, самостійною науковою працею, яка містить нові, науково обґрунтовані результати в галузі публічного управління та адміністрування.

Структура та зміст дисертаційної роботи розкривають тему наукового дослідження та відповідає спеціальності 281 – «Публічне управління та адміністрування». Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40

від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій» та постанові Кабінету Міністрів України №44 від 12.01.2022 р. «Порядок присудження доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

З огляду на викладене, вважаю, що дисертантка, Малько Наталія Олександрівна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент,

доктор юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного права
та адміністративної діяльності
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

Юлія МЕХ

МЕХ ЮЛІЯ ВОЛОДИМИРІВНА

Результат перевірки підпису	Підпис вірний
П.І.Б.	МЕХ ЮЛІЯ ВОЛОДИМИРІВНА
РНОКПП	3006810621
Організація (установа)	ФІЗИЧНА ОСОБА
Код ЄДРПОУ	
Посада	
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для даних від Надавача)	21:30:22 15.08.2025
Сертифікат виданий	КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Серійний номер	5E984D526F82F38F04000000CBFDDF0151E19306
Тип носія особистого ключа	Захищений
Алгоритм підпису	dstu4145
Тип підпису	Кваліфікований
Формат підпису	CAdES-T
Сертифікат	Кваліфікований

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна
професору Володимиру БУЛЬБІ
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022

ВІДГУК

офіційного опонента

доцента кафедри кримінального права та процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, кандидата юридичних наук Хмелевської Наталі Володимирівни на дисертацію Малько Наталії Олександрівни «Механізми формування і реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності» на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування», за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування»

Обґрунтування вибору теми дослідження.

Проблематика попередження дитячої та підліткової злочинності належить до пріоритетних напрямів сучасної публічної політики, що зумовлено поєднанням правозахисного, безпекового й соціально-гуманітарного виміру. В умовах воєнного стану, внутрішньої міграції, зниження соціальної згуртованості та поглиблення уразливості сімей з дітьми, держава та громади потребують цілісних, міжвідомчо узгоджених механізмів превенції, раннього виявлення ризиків і ресоціалізації. Тема дисертації є своєчасною, суспільно значущою та відповідає державним пріоритетам у сфері захисту прав дитини, ювенальної юстиції та публічного управління.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому і оформлення.

Дисертація має традиційну, академічно вивірену структуру: вступ, три розділи з дев'ятьма параграфами, висновки, список джерел і додатки.

Оформлення належне, наявний «Перелік умовних скорочень», що забезпечує коректну навігацію текстом.

Метою визначено науково обґрунтувати механізми формування та реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності й запропонувати практичні інструменти її вдосконалення. Завдання логічно деталізують шлях досягнення мети (поняттєво-термінологічне уточнення; класифікація механізмів; моделювання інституційної архітектури; порівняльний аналіз; проектування системи М&Е; окреслення ролі ОГС та цифрових інструментів). Об'єкт – публічна політика у сфері ювенальної превенції; предмет – механізми її формування й реалізації.

Виклад є логічним: розділ 1 формує теоретичний фундамент та поняттєво-термінологічний апарат, зокрема через проблематизацію поняття «механізм» у публічній політиці; розділ 2 розкриває інституційно-правові та організаційні особливості функціонування механізмів в Україні; розділ 3 фокусується на сучасних викликах, авторській концептуальній моделі та взаємодії органів публічної влади з ОГС.

Зміст розділів та параграфів корелює з метою й завданнями, що забезпечує верифікованість висновків і практичних рекомендацій. Структурованість матеріалу підсилена додатками (зокрема, мапуванням ключових акторів та НПА у сфері ювенальної превенції).

Оформлення дисертації цілком відповідає вимогам, що висуваються до дисертаційних робіт відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційну роботу виконано в межах наукової теми Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна «Реалізація державної соціальної політики органами місцевого самоврядування в умовах децентралізації» (номер державної реєстрації 0120U105741). У межах цієї роботи дисертанткою обґрунтована роль соціальної підтримки сімей з дітьми

у складних життєвих обставинах як важливого чинника зниження рівня дитячої та підліткової злочинності.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, методологія

Методологічна база дослідження є належною для заявленої проблематики: авторка системно працює з категорією «механізм» (структурно-організаційний і структурно-функціональний підходи), логічно переходячи від теорії до прикладних рішень.

Джерельна база є широкою: національні та міжнародні акти у сфері прав дитини і ювенальної юстиції; підзаконні акти та інструкції; статистика; наукові публікації українських і зарубіжних дослідників; аналітика практик місцевого рівня. Емпіричні матеріали (включно з кейсами громад, результатами комунікацій зі стейкхолдерами) використано для верифікації висновків, що посилює прикладний характер роботи.

Основні наукові результати та їх новизна.

Наукова новизна одержаних результатів Малько Н. О. полягає в науково-теоретичному обґрунтуванні механізмів формування і реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності й розробці практичних рекомендацій щодо їх удосконалення.

Найважливішими на нашу думку результатами, що характеризують наукову новизну і розкривають логіку та зміст дисертації, є такі:

1. Запропоновано цілісну концептуальну модель системи механізмів формування і реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності із чітко визначеними характеристиками системи, розмежуванням механізмів на дві взаємопов'язані групи (загальні та спеціальні), принципами функціонування та структурними компонентами. інтеграція «формування» і «втілення» політики зменшує «implementation gap» – розрив між задекларованими цілями і фактичними результатами. Це дає органам влади не набір розрізнених інструментів, а орієнтир до проєктування повного циклу політики.

2. Обґрунтовано поділ механізмів на базові загальні (організаційно-

правові, фінансові, інформаційно-комунікаційні) й спеціальні (превентивні). Такий поділ дає можливість чітко закріпити відповідальність, вибудувати фінансування, кадрове забезпечення та контроль, а також не плутати «інфраструктуру політики» з «інтервенціями на користь дитини».

3. Класифікація спеціальних механізмів одночасно за рівнем превенції (первинна / вторинна / третинна) і за функціональним спрямуванням (координаційні, освітньо-виховні, соціально-підтримуючі, правоохоронні, ресоціалізаційні) надає органам публічної влади своєрідну «карту рішень», що підвищує адресність превентивної діяльності і дозволяє уникати дублювання заходів.

4. Обґрунтування та прикладна деталізація ролі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у структурі механізмів формування і реалізації публічної політики та заходів їх інтеграції у превентивну діяльність. Цифрові інструменти зменшують час реагування, підвищують охоплення, забезпечують прозорий моніторинг та комунікацію. Інформаційно-комунікаційний механізм прямо прив'язано до прийняття рішень і моніторингу та оцінки.

Практичне значення отриманих результатів.

Авторка аргументовано поєднує інституційно-правовий, організаційний і управлінський ракурси, демонструючи розуміння того, що результативність ювенальної превенції залежить не лише від нормотворчих рішень, а й від якості управлінських процесів — координації суб'єктів, розподілу повноважень, фінансування, цифрових інструментів, системності моніторингу та оцінювання.

Результати дослідження мають безпосередню прикладну цінність для центральних органів виконавчої влади, служб у справах дітей, закладів освіти та ювенальної поліції – як для проектування локальних політик та програм, так і для побудови системи моніторингу.

Окремі напрацювання вже впроваджені у діяльність Савинської селищної військової адміністрації, Департаменту служб у справах дітей Харківської міської ради та Регіонального центру підвищення кваліфікації

Київської області, що підтверджується довідками про впровадження.

Апробація дисертації та публікації.

Матеріали дослідження системно апробовані у 2021–2025 рр. на міжнародних та всеукраїнських наукових заходах (зокрема, XXI Міжнародний науковий конгрес, м. Харків, 2021; Aarhus, Данія, 2023; «Безпека дітей в інтернеті», Кропивницький, 2025; Київ, 2025; Острава, 2025). Сукупність апробацій і наукових публікацій (у т.ч. фахові журнали та матеріали конференцій) підтверджує наукову валідність результатів. Список публікацій містить статті з DOI у фахових виданнях («Публічне управління і адміністрування в Україні», «Держава та регіони» та ін.), що засвідчує належну якість наукової комунікації.

Дотримання академічної доброчесності та особистий внесок

У дисертації збережено коректність цитування і посилань, виокремлено особистий внесок здобувачки, використані у співавторстві результати чітко атрибутовані. Ознак порушення академічної доброчесності не виявлено.

Дискусійні положення та зауваження.

При загальній позитивній оцінці дисертаційної роботи, її наукової новизни та практичної значущості, варто відзначити декілька аспектів, які мають дискусійний характер і можуть стати предметом для наукової полеміки та напрямками для подальших досліджень авторки.

1. У параграфі 1.1 автор слушно наголошує на термінологічній неоднозначності, зокрема щодо поняття «підліток». Водночас робота могла б виграти від глибшого аналізу правових наслідків цієї невизначеності. Наприклад, як відсутність чіткої легальної дефініції «підлітка» впливає на диференціацію заходів впливу та юридичної відповідальності в межах цієї вікової категорії? Дискусійним залишається питання, чи є доцільним запровадження окремого правового статусу «підлітка», відмінного від загального поняття «неповнолітній», і які практичні переваги чи ризики це могло б створити для системи ювенальної превенції.

2. Запропонована в параграфі 1.3 класифікація механізмів на

«загальні» та «спеціальні» є логічною та структурованою. Разом з тим, дискусійним аспектом є динаміка взаємовпливу та потенційних суперечностей між цими механізмами. Наприклад, як загальний фінансовий механізм (обмеженість бюджетних ресурсів) може деформувати реалізацію спеціальних превентивних механізмів, змушуючи обирати не найбільш ефективні, а найменш витратні програми? Аналіз ієрархії та взаємозалежності цих механізмів додав би моделі динамічності.

3. Аналіз ситуації в Харківській області в параграфі 2.1 є цінним емпіричним внеском. Для поглиблення дискусії варто було б детальніше розглянути вплив саме правового режиму воєнного стану на повноваження та обмеження органів місцевого самоврядування і військових адміністрацій у сфері ювенальної превенції. Наприклад, як законодавчі обмеження щодо пересування, проведення масових заходів чи зміни у бюджетних пріоритетах, зумовлені воєнним станом, вплинули на здатність місцевої влади реалізовувати такі превентивні інструменти, як вулична соціальна робота чи функціонування молодіжних центрів?

4. У параграфі 3.3 детально розкрито функції організацій громадянського суспільства. Дискусійним є питання збереження балансу між сервісною та контрольно-адвокаційною функціями цих організацій. Чи не існує ризику, що організації, які стають надавачами соціальних послуг за державним замовленням, можуть втратити свою критичність та незалежність у моніторингу дій влади у сфері попередження дитячої та підліткової злочинності? Які механізми публічної політики можуть підтримувати організації громадянського суспільства як партнерів у наданні послуг, одночасно гарантуючи їхню незалежність як інститутів громадського контролю?

Проте означені зауваження в цілому не впливають на результативність, завершеність та загальну позитивну оцінку виконаної дисертаційної роботи, а також не знижують наукової та практичної цінності отриманих результатів.

Загальні висновки.

Дисертаційна робота Малько Наталії Олександрівни «Механізми формування і реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності» є завершеним науковим дослідженням, що має наукову новизну і практичну значущість. Дисертаційна робота за актуальністю, змістом та повнотою викладу її результатів у наукових публікаціях, обсягом і оформленням цілком відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44) та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Тому вважаю, що Малько Наталія Олександрівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування»

Офіційний опонент,

доцент кафедри кримінального права та процесу

Хмельницького університету управління

та права імені Леоніда Юзькова,

кандидат юридичних наук, доцент

Наталя ХМЕЛЕВСЬКА

ХМЕЛЕВСЬКА НАТАЛЯ ВОЛОДИМИРІВНА

Результат перевірки підпису	Підпис вірний
П.І.Б.	ХМЕЛЕВСЬКА НАТАЛЯ ВОЛОДИМИРІВНА
РНОКПП	3135416264
Організація (установа)	ФІЗИЧНА ОСОБА
Код ЄДРПОУ	
Посада	
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для даних від Надавача)	10:45:29 13.08.2025
Сертифікат виданий	КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Серійний номер	5E984D526F82F38F0400000007C8C8011B804806
Тип носія особистого ключа	Захищений
Алгоритм підпису	dstu4145
Тип підпису	Кваліфікований
Формат підпису	CAdES-T
Сертифікат	Кваліфікований

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна
професору **Володимиру БУЛЬБИ**
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022

Рецензія

офіційного рецензента, доктора юридичних наук, професора, завідувача кафедри права, національної безпеки та європейської інтеграції Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна **Величко Лариси Юріївни** на дисертаційну роботу **Малько Наталії Олександрівни** «Механізми формування і реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування»

Обґрунтування вибору теми дослідження.

Дисертаційна робота Малько Н. О. присвячена актуальній та соціально значущій проблемі – дослідженню механізмів формування та реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності в Україні. Важливість обраної теми зумовлена глибокими соціальними трансформаціями, які відбуваються в українському суспільстві на тлі повномасштабної військової агресії, що значно загострює кризові явища та соціально-економічні проблеми. В умовах зростання соціальної вразливості дітей і підлітків, ослаблення інституційних механізмів їх захисту та дестабілізації родинного середовища, проблема ювенальної делінквентності набуває особливої гостроти та несе системні ризики для безпеки суспільства.

Нагальність наукового пошуку у цій сфері зумовлена необхідністю розробки комплексних, системних та науково обґрунтованих управлінських рішень. Нові виклики, пов'язані з цифровізацією, міграційними потоками та наслідками війни, вимагають кардинального вдосконалення існуючих

механізмів публічної політики. Аналіз стану наукової розробки проблеми, проведений у роботі, переконливо доводить, що попри значну увагу до цієї тематики представників юридичних, педагогічних та психологічних наук, саме управлінський аспект залишається недостатньо висвітленим. Це створює ризик розробки неефективних, фрагментарних управлінських рішень та підкреслює своєчасність і наукову затребуваність представленого дослідження.

Таким чином, тема дисертаційної роботи Малько Н. О. є беззаперечно актуальною, має теоретичне значення та практичну цінність, оскільки спрямована на вирішення важливого наукового завдання — вдосконалення публічної політики у сфері забезпечення прав дітей, зміцнення національної безпеки та сталого розвитку України в складних умовах сьогодення.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційну роботу виконано в межах науково-дослідної роботи Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна «Реалізація державної соціальної політики органами місцевого самоврядування в умовах децентралізації» (державний реєстраційний номер – 0120U105741). Авторкою обґрунтовано роль соціальної підтримки сімей з дітьми в складних життєвих обставинах як чинника зниження дитячої та підліткової злочинності.

Загальна характеристика дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота Малько Н. О. є завершеним науковим дослідженням, яке має логічну структуру та цілісний зміст. Структура роботи, що складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків, є традиційно для такого роду праць та дозволяє послідовно розкрити тему.

У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено стан її наукової розробки, розкрито зв'язок з науково-дослідними роботами, визначено мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження, наукову новизну та практичне значення отриманих результатів, наведено відомості про

їх апробацію.

У першому розділі «Науково-теоретичні засади публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності» дисертантка глибоко проаналізувала поняттєво-термінологічний апарат, стан наукової розробки проблеми та розкрила сутність механізмів формування і реалізації публічної політики. Цей розділ закладає теоретичний фундамент для подальшого дослідження.

У другому розділі «Особливості функціонування механізмів формування і реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності в сучасних умовах» проведено ґрунтовний аналіз організаційно-правового механізму в Україні, досліджено специфіку превентивної роботи на місцевому рівні в умовах воєнного стану та узагальнено релевантний зарубіжний досвід. Розділ відзначається вдалим поєднанням аналізу нормативно-правової бази з практичними аспектами діяльності, зокрема на прикладі м. Харкова.

У третьому розділі «Удосконалення механізмів формування і реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності в Україні» дисертантка ідентифікувала пріоритетні виклики, обґрунтувала концептуальну модель системи механізмів та розробила конкретні пропозиції щодо вдосконалення взаємодії органів публічної влади з організаціями громадянського суспільства. Цей розділ має виражену практичну спрямованість і містить конструктивні, науково обґрунтовані рекомендації.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій.

Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані у дисертації, характеризуються високим ступенем обґрунтованості та достовірності, що забезпечено належною методологічною базою, репрезентативною джерельною базою та логікою наукового дослідження.

Методологічна основа роботи є комплексною та адекватною поставленим меті та завданням. Дисертантка вдало поєднала загальнонаукові

методи (системний підхід, інституційний та історичний аналіз, діалектичний метод) зі спеціальними (порівняльно-правовий, структурно-функціональний, соціокультурний, компаративний та сценарний аналіз). Застосування системного підходу дозволило розглянути механізми публічної політики як цілісну багаторівневу інтегровану систему, а компаративний аналіз – вивчити та узагальнити релевантний міжнародний досвід.

Емпіричну базу дослідження є широкий масив джерел, що забезпечує надійність та репрезентативність отриманих результатів. До них належать законодавчі та нормативно-правові акти України й зарубіжних країн, міжнародні правові акти, офіційні статистичні дані тощо. Також використано аналітичні звіти міжнародних та громадських організацій, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, матеріали наукових конференцій та експертні оцінки. Такий комплексний підхід до формування джерельної бази дозволив всебічно проаналізувати проблему та сформулювати обґрунтовані висновки.

Отже, дисертаційне дослідження Малько Н. О. ґрунтується на надійній методологічній та джерельній базі, що забезпечує високий рівень обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій.

Наукова новизна одержаних результатів.

Дисертаційна робота Малько Н. О. містить низку положень, які характеризуються науковою новизною та є особистим внеском здобувачки у розвиток науки публічного управління та адміністрування. Наукова новизна положень, винесених на захист, не викликає сумнівів та полягає у наступному:

Вперше:

- Розроблено цілісну концептуальну модель системи механізмів формування і реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності. На відміну від існуючих підходів, ця модель є комплексною і включає: розмежування механізмів на загальні (організаційно-правові, фінансові, інформаційно-комунікаційні) та спеціальні (превентивні);

комбіновану класифікацію спеціальних механізмів за рівнями превенції та функціональним спрямуванням; ідентифікацію ключових структурних компонентів (інституційного, нормативно-правового, методичного, процедурного, інструментального, ресурсного) та принципів їх функціонування. Ця модель є вагомим теоретичним результатом, що створює методологічну основу для системного аналізу та вдосконалення превентивної політики.

Удосконалено:

- Типологію моделей публічної політики у сфері ювенальної превенції шляхом застосування авторського підходу, що враховує роль ключових інституцій, залученість громади, рівень централізації та домінуючу філософію (відновну/каральну). Це дозволило виділити й охарактеризувати шість моделей: три концептуальні (соціально-реабілітаційна, кримінально-юстиційна, відновно-комунітарна) та три змішані (збалансована, неоліберальна, перехідна). Запропонована типологія є цінним аналітичним інструментом для порівняльного аналізу міжнародних практик та обґрунтування управлінських пріоритетів.

- Наукове обґрунтування ролі організацій громадянського суспільства як чинника підвищення ефективності публічної політики. Дисертанткою визначено та систематизовано комплекс специфічних функцій (інформаційно-аналітичну, нормотворчу, виховну, інтеграційну, підтримувально-соціальну, профілактичну, реабілітаційну, посередницьку, моніторингову та інноваційну), які реалізують різні типи організацій громадянського суспільства, доповнюючи та посилюючи державні превентивні заходи.

Дістали подальшого розвитку:

- Поняттєво-термінологічний апарат науки публічного управління шляхом уточнення дефініцій «попередження», «профілактика», «запобігання злочинності» та формулювання авторських визначень понять «публічна політика попередження дитячої та підліткової злочинності» та «механізми її

формування і реалізації».

- Наукове осмислення міжнародного досвіду шляхом систематизації світових тенденцій та узагальнення практики зарубіжних країн, що дозволило визначити умови для успішної адаптації релевантних практик в Україні.
- Теоретико-методичні підходи до вдосконалення механізмів публічної політики в розрізі їх ключових компонентів (інституційного, нормативно-правового, методичного, процедурного, інструментального та ресурсного).
- Наукове обґрунтування ролі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у структурі механізмів публічної політики та деталізація напрямів їх інтеграції у превентивну діяльність (використання аналізу даних для раннього виявлення ризиків, мобільних додатків для підтримки, комунікаційних платформ для взаємодії).

Зазначені наукові результати є оригінальними, мають теоретичну та практичну значущість і свідчать про особистий внесок здобувачки у розробку актуальної наукової проблеми.

Теоретичне та практичне значення результатів дослідження.

Результати дисертаційного дослідження Малько Н. О. мають вагоме теоретичне та практичне значення.

Теоретичне значення роботи полягає у внеску в розвиток теорії публічного управління та адміністрування, зокрема у сфері соціальної та ювенальної політики. Запропонована авторкою цілісна концептуальна модель системи механізмів формування і реалізації публічної політики попередження дитячої злочинності поглиблює наукове розуміння цього складного процесу та створює методологічну основу для подальших досліджень. Удосконалена типологія моделей публічної політики та систематизація функцій організацій громадянського суспільства збагачують інструментарій для аналізу політики та розширюють уявлення про роль недержавних акторів. Уточнення поняттєво-термінологічного апарату сприяє підвищенню точності та наукової обґрунтованості досліджень у цій сфері. Таким чином, дисертація розширює

існуючі концепції та пропонує нові теоретичні підходи, що є важливим для розвитку відповідної галузі науки.

Практичне значення отриманих результатів полягає у розробці науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення механізмів публічної політики, які можуть бути використані органами державної влади, органами місцевого самоврядування та організаціями громадянського суспільства для підвищення ефективності превентивної діяльності.

Підготовлені авторкою рекомендації вже знайшли практичне застосування, що підтверджується відповідними довідками про впровадження:

- Савинської селищної військової адміністрації (Довідка про впровадження від 12.04.2025 р.) – пропозиції використано в рамках діяльності Робочої групи з громадської безпеки та соціальної згуртованості щодо запобігання дитячій злочинності на деокупованих територіях.

- Департаменту служб у справах дітей Харківської міської ради (Довідка про впровадження від 16.04.2025 р. № 1) – результати використано під час підготовки Плану спільних заходів з профілактики правопорушень, при розробці навчальних семінарів для працівників та методичних рекомендацій для закладів освіти.

- Регіонального центру підвищення кваліфікації Київської області (Довідка про впровадження від 16.04.2025 р. № 43-11/30) – теоретичні положення та практичні рекомендації були використані при проведенні семінарів та розробленні навчальних програм для підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.

Таким чином, результати дисертації є не лише теоретично значущими, але й мають виражену прикладну спрямованість та високий потенціал для впровадження у практичну діяльність суб'єктів публічної політики на різних рівнях.

Повнота викладу матеріалів в опублікованих працях.

Основні положення та результати дисертаційного дослідження достатньо повно висвітлені в опублікованих працях здобувачки. За темою

дисертації опубліковано 10 наукових праць, з них 5 статей у фахових виданнях України з публічного управління та адміністрування та 5 публікацій у матеріалах науково-комунікативних заходів, що підтверджує належну апробацію результатів.

Відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертація оформлена згідно встановлених вимог, що висуваються до дисертаційних робіт відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Дотримання академічної доброчесності перевірено сучасними антиплагіатними системами, що засвідчує самостійність і оригінальність проведеного дослідження. Таким чином, дисертаційна робота Малько Н.О. відповідає всім встановленим вимогам, демонструючи високий рівень якості викладу, структурованості та методологічної обґрунтованості.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

Загалом позитивно оцінюючи дисертаційну роботу Малько Н. О., варто відзначити декілька аспектів, які мають дискусійний характер і можуть стати предметом обговорення під час захисту. Ці зауваження не ставлять під сумнів наукову та практичну цінність роботи, а спрямовані на подальше поглиблення досліджуваної проблематики.

1. У підрозділі 1.2, аналізуючи стан наукової розробки проблеми, дисертантка слушно вказує на дисциплінарний дисбаланс з домінуванням юридичних та педагогічних досліджень і браком робіт у галузі публічного управління. Водночас було б доцільно більш детально проаналізувати причини такої «управлінської прогалини». Чи пов'язано це з недостатньою інституціоналізацією науки публічного управління, чи з тим, що проблематика традиційно вважалася компетенцією інших галузей? Глибший аналіз цих причин міг би посилити аргументацію щодо необхідності саме управлінського підходу.

2. Авторка слушно наголошує на критичній важливості фінансового механізму. Втім, з тексту роботи не зрозуміло, як на рівні бюджетного та

податкового законодавства закріпити стабільність та захищеність видатків на превентивні програми для неповнолітніх, особливо на рівні територіальних громад, в умовах жорстких бюджетних обмежень воєнного та післявоєнного періодів.

3. У роботі запропоновано класифікацію моделей публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності, серед яких виділено «перехідну модель», характерну для постсоціалістичних країн. Разом з тим, доречно було висвітлити, які ключові фактори (інституційні, ментальні, ресурсні) гальмують перехід України від цієї моделі до більш прогресивних, наприклад, соціально-реабілітаційної чи збалансованої, і які управлінські рішення могли б прискорити цей процес.

4. Пропонуючи активне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема єдиної електронної бази даних дітей групи ризику, авторка торкається надзвичайно чутливої сфери. При цьому в роботі не зазначено, які правові та організаційні запобіжники необхідно імплементувати для забезпечення належного балансу між потребою оперативного міжвідомчого обміну інформацією та захистом персональних даних дитини відповідно до національного законодавства та європейських стандартів, щоб уникнути ризиків стигматизації та порушення права на приватність.

Висловлені зауваження мають на меті стимулювати наукову дискусію та не впливають на загальну високу позитивну оцінку дисертаційної роботи.

Загальні висновки.

Рецензована дисертація Малько Наталії Олександрівни на тему «Механізми формування і реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності» є завершеною науково-дослідною працею. У роботі на основі глибокого теоретичного аналізу, узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду отримано нові науково обґрунтовані результати, які в сукупності розв'язують важливу науково-практичну задачу вдосконалення

публічної політики у сфері попередження дитячої та підліткової злочинності в Україні.

Структура та зміст дисертаційної роботи розкривають тему наукового дослідження та відповідають спеціальності 281 – «Публічне управління та адміністрування». Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій» та постанові Кабінету Міністрів України №44 від 12.01.2022 р. «Порядок присудження доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її авторка – Малько Наталія Олександрівна, заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний рецензент,
доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри права, національної
безпеки та європейської інтеграції
ННІ «Інститут державного управління»
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

Лариса ВЕЛИЧКО

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 10:53:11 13.08.2025

Назва файлу з підписом: Рецензія Величко Л.Ю.-фін.docx.asice
Розмір файлу з підписом: 32.0 КБ

Перевірені файли:
Назва файлу без підпису: Рецензія Величко Л.Ю.-фін.docx
Розмір файлу без підпису: 27.9 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: ВЕЛИЧКО ЛАРИСА ЮРІЇВНА
П.І.Б.: ВЕЛИЧКО ЛАРИСА ЮРІЇВНА
Країна: Україна
РНОКПП: 2597301029
Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 10:53:09 13.08.2025
Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Серійний номер: 5E984D526F82F38F04000000C296C901E53F4B06
Алгоритм підпису: ДСТУ 4145
Тип підпису: Удосконалений
Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)
Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)
Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2025.08.04 13:00

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна професору
Володимиру БУЛЬБИ
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022

Рецензія

офіційного рецензента – доцента кафедри права, національної безпеки та європейської інтеграції ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, кандидата наук з державного управління, доцента **Дубовик Катерини Євгенівни** на дисертаційну роботу Малько Наталії Олександрівни на тему: «Механізми формування і реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування»

Обґрунтування вибору теми дослідження

Актуальність теми дисертаційного дослідження Н.О. Малько визначається комплексом чинників правового, соціального та державно-управлінського характеру. В умовах повномасштабної збройної агресії та глибоких суспільних трансформацій проблема попередження дитячої та підліткової злочинності набуває особливої гостроти, перетворюючись на один із ключових індикаторів стану національної безпеки та соціальної стійкості держави. Війна стала потужним каталізатором криміногенних ризиків: масове внутрішнє переміщення, руйнування сімейних зв'язків, психологічна травматизація дітей та погіршення соціально-економічного становища створюють безпрецедентні виклики для системи захисту прав дитини.

Інституційна фрагментарність, недостатня інтеграція державних і громадських зусиль та обмеженість ресурсів на місцях перешкоджають створенню цілісної та ефективної системи профілактики. Новітні виклики,

пов'язані з впливом цифровізації, зростанням міграційних потоків, соціальною ізоляцією та, особливо, наслідками повномасштабної війни, вимагають кардинальної адаптації та вдосконалення існуючої публічної політики у сфері ювенальної превенції. У цьому контексті розробка комплексного підходу до модернізації механізмів формування і реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності є необхідною умовою для забезпечення прав дітей, зміцнення національної безпеки та сталого розвитку України.

Таким чином, робота Н. О. Малько, спрямована на розробку цілісної моделі таких механізмів, є своєчасною, теоретично значущою та має прикладний потенціал для вдосконалення національної системи ювенальної превенції.

Характеристика основних положень роботи

Дисертація Н. О. Малько є цілісним та логічно завершеним науковим дослідженням. Робота складається зі вступу, трьох розділів, що містять дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Робота містить 11 таблиць, 2 рисунки та 9 додатків. Список використаних джерел налічує 236 найменувань, з яких 58 – іноземними мовами.

У вступі дисертації обґрунтовано актуальність теми дисертаційного дослідження; вказано її зв'язок з науковими програмами, планами, темами; визначено мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження; зазначено використані методи дослідження; сформульовано наукову новизну отриманих результатів та їхнє практичне значення; надано інформацію щодо апробації результатів дослідження.

У першому розділі «Науково-теоретичні засади публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності» розкрито поняттєво-термінологічний апарат, проаналізовано сучасний стан наукової розробки проблеми та визначено сутність механізмів формування і реалізації відповідної публічної політики.

У другому розділі «Особливості функціонування механізмів формування і реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності в

сучасних умовах» досліджено організаційно-правовий механізм в Україні, проаналізовано специфіку превентивної діяльності на місцевому рівні в умовах воєнного стану та узагальнено актуальний зарубіжний досвід.

У третьому розділі «Удосконалення механізмів формування і реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності в Україні» ідентифіковано пріоритетні виклики, обґрунтовано концептуальну модель системи механізмів превенції та розкрито роль взаємодії органів публічної влади з організаціями громадянського суспільства як ключового чинника вдосконалення політики.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами

Дисертаційна робота виконана в межах наукової теми Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна «Реалізація державної соціальної політики органами місцевого самоврядування в умовах децентралізації» (номер державної реєстрації 0120U105741). Внеском здобувачки є обґрунтування ролі соціальної підтримки сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, як важливого чинника зниження рівня дитячої та підліткової злочинності.

Наукова новизна одержаних результатів

Дисертаційне дослідження вирішує актуальне наукове завдання, що полягає в теоретичному обґрунтуванні та розробці практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізмів формування і реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності. Найбільш значущими науковими результатами є:

Уперше:

- розроблено цілісну концептуальну модель системи механізмів формування і реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності, яка включає розмежування механізмів на загальні (організаційно-правові, фінансові, інформаційно-комунікаційні) та спеціальні превентивні; розробку комбінованого підходу до їх класифікації; ідентифікацію ключових

структурних компонентів та принципів функціонування.

Удосконалено:

- типологію моделей публічної політики у сфері ювенальної превенції, що дозволило виділити шість моделей: три концептуальні (соціально-реабілітаційна, кримінально-юстиційна, відновно-комунітарна) та три змішані (збалансована, неоліберальна, перехідна), що дає змогу проводити глибокий порівняльний аналіз міжнародних практик;
- наукове обґрунтування ролі організацій громадянського суспільства (ОГС) як важливого чинника підвищення ефективності політики через виконання ними комплексу специфічних функцій: інформаційно-аналітичної, нормотворчої, виховної, інтеграційної, підтримувально-соціальної, профілактичної, реабілітаційної, посередницької, моніторингової та інноваційної.

Дістали подальшого розвитку:

- поняттєво-термінологічний апарат науки публічного управління через уточнення та надання авторських визначень понять «публічна політика попередження дитячої та підліткової злочинності» та «механізми формування і реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності»;
- наукове осмислення міжнародного досвіду шляхом систематизації світових тенденцій та узагальнення практики зарубіжних країн у сфері ювенальної превенції, що дозволило визначити умови для успішної адаптації кращих практик в Україні;
- теоретико-методичні підходи щодо напрямів удосконалення механізмів політики в розрізі їх ключових компонентів: інституційного, нормативно-правового, методичного, процедурного, інструментального та ресурсного;
- наукове обґрунтування та прикладна деталізація ролі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у структурі механізмів, зокрема застосування аналізу даних, мобільних додатків та комунікаційних платформ для підвищення ефективності превентивної діяльності.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій

Обґрунтованість та достовірність отриманих результатів забезпечується послідовним застосуванням комплексної методологічної бази, що поєднує загальнонаукові та спеціальні методи пізнання. Дисертантка коректно використала інструментарій системного, інституційного, структурно-функціонального, історико-правового та порівняльно-правового аналізу. Теоретичні положення роботи спираються на глибоке опрацювання значного масиву наукових праць, нормативно-правових актів та емпіричних даних. Висновки дисертації є логічним результатом проведеного дослідження, вони внутрішньо узгоджені та адекватно відображають зміст роботи.

Основні положення та результати дисертації пройшли належну апробацію. Вони були оприлюднені на 5 науково-практичних комунікативних заходах міжнародного та всеукраїнського рівнів, зокрема на XXI Міжнародному науковому конгресі «Публічне управління XXI століття: погляд у майбутнє» (м. Харків, 2021 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Current issues of Всеукраїнській міжгалузевій науково-практичній онлайн-конференції «Українське суспільство у перспективах розвитку...» (м. Київ, 2025 р.).

Результати дослідження висвітлено у 10 наукових працях, серед яких 5 статей у наукових фахових виданнях України з публічного управління та 5 тез у збірниках матеріалів конференцій.

Практичне значення одержаних результатів

Результати дослідження мають важливе практичне значення та можуть бути використані органами державної влади та органами місцевого самоврядування для вдосконалення публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності, при розробці та реалізації програм і стратегій у сфері захисту прав дитини. Це підтверджується відповідними довідками про впровадження результатів дослідження, зокрема в діяльності

Савинської селищної військової адміністрації при розробці заходів безпеки на деокупованих територіях, Департаменту служб у справах дітей Харківської міської ради при плануванні профілактичної роботи та Регіонального центру

підвищення кваліфікації Київської області при розробці навчальних програм для публічних службовців.

Дотримання академічної доброчесності

При аналізі дисертаційної роботи, наукових праць здобувачки та Протоколу контролю оригінальності встановлено, що текст дисертації не містить запозичень, дисертаційна робота виконана самостійно і відповідає вимогам академічної доброчесності.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації

Загалом позитивно оцінюючи дисертаційну роботу Н. О. Малько, варто відзначити декілька аспектів, які можуть стати предметом подальшої наукової дискусії та досліджень:

апропонована дисертанткою концептуальна модель системи механізмів є комплексним та вагомим науковим результатом. Перспективним напрямом подальшої роботи могла б стати розробка конкретних критеріїв та індикаторів для моніторингу та оцінки ефективності кожного компонента цієї моделі, особливо в контексті післявоєнного відновлення України.

озглядаючи зарубіжний досвід попередження дитячої та підліткової злочинності, авторка детально аналізує успішні моделі (Скандинавські країни, Нова Зеландія, Ісландія та ін.). Проте, для повноти картини, було б корисним також коротко зупинитися на менш успішних прикладах або на викликах та провалах, з якими стикалися країни під час реформування своїх систем. Аналіз не лише успіхів, але й невдач, дозволив би сформулювати більш зважені рекомендації щодо уникнення потенційних помилок при адаптації зарубіжного досвіду в Україні.

добувачка обґрунтовує важливу роль організацій громадянського суспільства у превентивній політиці (підрозділ 3.3). Разом з тим, значна частина ОГС в Україні залежить від зовнішнього грантового фінансування. Дисертаційну роботу посилили б висновки про те, які ризики для сталості та стратегічної спрямованості публічної політики несе така залежність, і які механізми (окрім соціального замовлення) могли б сприяти розвитку внутрішньої фінансової

стійкості громадського сектору у сфері ювенальної превенції.

Висловлені зауваження не знижують високої теоретичної та практичної цінності дисертації, а лише підкреслюють багатогранність досліджуваної проблеми та окреслюють перспективи для подальших наукових пошуків.

Загальні висновки

Дисертаційна робота Малько Наталії Олександрівни на тему «Механізми формування і реалізації публічної політики попередження дитячої та підліткової злочинності» є самостійним, завершеним науковим дослідженням, виконаним на актуальну тему. Робота має наукову новизну та практичну значущість. Її зміст, структура та обсяг повністю відповідають поставленій меті та завданням.

Дисертаційна робота за актуальністю, змістом та повнотою викладу її результатів у наукових публікаціях, обсягом і оформленням цілком відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44) та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Зважаючи на це, вважаю, що Малько Наталія Олександрівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний рецензент,
кандидат наук з державного
управління, доцент кафедри
права, національної безпеки та
європейської інтеграції
ННІ «Інститут державного управління»
Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна

Катерина ДУБОВИК

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 13:32:38 14.08.2025

Назва файлу з підписом: Рецензія Дубовик К.Є. - фін.pdf
Розмір файлу з підписом: 289.7 КБ

Перевірені файли:
Назва файлу без підпису: Рецензія Дубовик К.Є. - фін.pdf
Розмір файлу без підпису: 255.7 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: ДУБОВИК КАТЕРИНА ЄВГЕНІВНА
П.І.Б.: ДУБОВИК КАТЕРИНА ЄВГЕНІВНА
Країна: Україна
РНОКПП: 2617401225
Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 13:32:36 14.08.2025
Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Серійний номер: 5E984D526F82F38F040000005B96DF019F949206
Алгоритм підпису: ДСТУ 4145
Тип підпису: Удосконалений
Тип контейнера: Підписаний PDF-файл (PAdES)
Формат підпису: З повними даними для перевірки (PAdES-B-LT)
Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2025.08.04 13:00